Download date: 14. Nov. 2026

Danish Institute for International Studies

Censur af sociale medier er en dårlig ide

Radikalisering, Islamisk Stat og censur af internettet

Gemmerli, Tobias; Teglskov Jacobsen, Jeppe

Publication date:
2014

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Link to publication

Citation for pulished version (APA):
Gemmerli, T., & Teglskov Jacobsen, J. (2014). *Censur af sociale medier er en dårlig ide: Radikalisering, Islamisk Stat og censur af internettet*. Danish Institute for International Studies. DIIS Impact Vol. 2014 No. November

General rights
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Radikalisering, Islamisk Stat og censur af internettet

CENSUR AF SOCIALE MEDIER ER EN DÅRLIG IDÉ

Kun med åbenhed og gennemsigtighed på internettet kan voldelig ekstremisme forhindres.

Frygten for, at internettet bliver brugt til at opildne unge til at udføre politisk vold, har ført til debat om øget censur på sociale medier. Især de seneste måneders halshugningsvideoer har øget presset på politikere og virksomheder som Google, Facebook og Twitter.

Regeringen fremlagde i september en handlingsplan mod radikalisering og ekstremisme, der blandt andet skal tage hånd om problemerne med online-radikalisering. Et af planens initiativer er et mere systematisk samarbejde med internationale internetudbydere. Samarbejdet stiler formodentlig mod censur af brugerprofi-

ANBEFALINGER TIL BEKÆMPELSE AF RADIKALISERING OG VOLDELIG EKSTREMISME

1 Censur af profiler, hjemmesider og videoer bør undgås, da censur kan føre til yderligere radikalisering og vanskeliggør efterforskningen af ekstremisme.

2 Åben adgang til internettet i Syrien/Irak bør implementeres for at modarbejde Islamisk Stats forsøg på at konsolidere et meningsmonopol.

3 Styrkelsen af unges kritiske tilgang til sociale medier bør også indeholde information og refleksion om allerede eksisterende manipulation.

ler, hjemmesider og videoer, men det kan også alternativt satse på en strategi for mere åbenhed på internettet.

Til trods for den ekstreme vold på internettet er åbenhed at foretrække, hvis vi ønsker at bekæmpe voldelig ekstremisme. Det er der tre gode grunde til:

1. Sociale medier leverer brugbar viden

Censur er kontraproduktivt, hvis vi ønsker at forstå og forhindre voldelig ekstremisme. Hverken politi eller frontpersonale i kommunerne har gavn af, at profiler, ekstreme udtalelser, billeder eller videoer bliver fjernet fra sociale medier.

Politi og efterretningstjeneste allokerer betragtelige ressourcer til at indsamle informationer om personer, som planlægger ulovlige handlinger, og der holdes et vågent øje med online-profiler, der eksempelvis ytrer sig positivt om Islamisk Stats (IS) opfordring til terrorisme. Sociale medier er således brugbare informationskilder, da de kan give et indblik i ekstremismens forbindelser og netværk. Men når brugere bliver blokeret fra sociale medier, har det vist sig blot at føre til, at nye brugernavne og pseudonymer opstår – også på nye og mere anonymiserede sociale netværk. Det komplicerer politiets arbejde.

Derudover bidrager censuren til, at de censurerede personer på kanten af den politiske normalitet føler sig yderligere marginaliserede. Det styrker selvforståelsen om en legitim kamp mod en undertrykkende overmagt. En sådan radikalisering modarbejder de sociale initiativer, som frontpersonalet i kommunerne tilbyder.

2. Åbent internet i Syrien/Irak underminerer IS

Censur indgår som en integreret del af IS' strategi i Syrien/Irak. IS-lederskabet fører streng kontrol med den interne og eksterne kommunikation gennem oprettelse af mediecentre og klare retningslinjer for de journalister, der arbejder i området. Det er derfor ikke tilladt for IS-kæmpere at diskutere og udfordre lederskabets linje. Erfaringer fra al-Qaedas og al-Shabaabs aktiviteter online viser, at disse grupper har brug for et topstyret meningsmonopol for ikke at fragmentere. Så snart lederne – i konsolideringsfasen – ikke har kontrol med sociale medier, opstår alternative fortællinger om, hvad gruppen er og bør være.

Åbne sociale medier i Irak og Syrien, der sikrer muligheden for at ytre sig og dele videoer, vil ikke i sig selv føre til et liberalt demokrati, men åbne medier kan styrke alternative fortolkninger af virkeligheden. Det svækker IS' interne sammenhængskraft.

3. Opmærksomhed omkring allerede eksisterende manipulation af adfærd på internettet

Siden diskussionerne om censur af halshugningsvideoerne har taget fart, er der også opstået interesse for den censur, som foregår på sociale medier i forvejen.

Facebooks "Newsfeed" og Twitters "Trending Topics" er eksempler på, hvordan computeralgoritmer bestemmer, hvad vi får indblik i. Denne regulering, udført af private virksomheder, er især interessant, da det har vist sig – efter en manipulation med 680.000 brugere på Facebook – at indholdets karakter påvirker brugernes onlineadfærd. IS har ved flere lejligheder udnyttet algoritmerne til at gøre deres budskaber til "Trending Topics" på Twitter, eksempelvis gennem kampagner som #AllEyesOnISIS og deres overtagelse af allerede populære hashtags som #Brazil2014 og #WC2014.

Regeringens handlingsplan mod radikalisering foreslår blandt andet, at unge uddannes til en kritisk tilgang til sociale medier. En sådan uddannelse bør også indeholde refleksioner om, at alt indhold på sociale medier bliver styret af computeralgoritmer, og at disse kan bruges af både private virksomheder og organisationer som IS til at manipulere vores adgang til viden.

Tobias Gemmerli, videnskabelig assistent, DIIS (toge@diis.dk)
Jeppe Teglskov Jacobsen, videnskabelig assistent, DIIS (jetj@diis.dk)

Cover Photo: ©Nick Carter, Flickr